

Zielone finanse

Współfinansowane przez
Unię Europejską

GREEN
INDUSTRY
FOUNDATION

BABY
HUSKY

Impact investment

Impact investment czyli inwestowanie zaangażowane społecznie – jest to forma inwestycji, której zamiarem jest, obok uzyskania zysku finansowego, wywarcie wpływu na zmiany o charakterze społecznym i środowiskowym.

- jest to typowa forma inwestycji, której celem jest wypracowanie zysku finansowego,
- jest to w pewnym sensie substytut działalności filantropijnej.

Połączenie tych dwóch sposobów finansowania w formie impact investment zwiększa szanse pozyskania nowych funduszy właśnie przez podmioty, których zadaniem jest kreowanie zmian społecznych i środowiskowych

Można wyróżnić cztery fundamentalne zasady etyczne w zakresie inwestowania zaangażowanego społecznie:

- Podejmowanie decyzji powinno być poprzedzone zgromadzeniem i przeanalizowaniem wielu dostępnych informacji, pochodzących z rzetelnych źródeł, a one same nie mogą być niewłaściwie wykorzystywane czy zniekształcane.
- Inwestycje są działalnością wieloetapową i złożoną, a inwestor nie powinien angażować się w działania, których zwyczajnie nie rozumie, zarówno jeśli chodzi o pochodzenie potencjalnych dochodów, jak i istniejące ryzyko czy zagrożenia.
- Inwestycje są źródłem zasobów finansowych dla innych podmiotów, a inwestor powinien mieć pewność, że nie będzie partycypował w finansowaniu działalności, która może przynosić mu szkody lub naruszać prawa innych podmiotów.
- Podmioty, za pośrednictwem których się inwestuje, powinny działać uczciwie, być godne zaufania, a w szczególności dotyczy to działalności inwestorów instytucjonalnych.

Etyczne inwestowanie będzie przekładało się więc na to, by inwestor wybierał do swojego portfela spółki, które nie szkodzą innym, a przy tym działają prospołecznie czy proekologicznie.

Z portfela inwestycyjnego w ramach impact investingu, przy kierowaniu się zrównoważonym rozwojem, trzeba odrzucić wszystkie inwestycje w branże, które:

- szkodzą interesom społecznym,
- są nieetyczne, np. będzie to przemysł zbrojeniowy, tytoniowy czy hazardowy,
- są związane z energetyką jądrową,
- wytwarzają produkty modyfikowane pod względem genetycznym,
- stosują podczas produkcji i projektowania produktów testy na zwierzętach,
- związane są z usługami aborcyjnymi.

Ideą impact investingu jest inwestowanie w spółki, w których działalność sprzyja interesom społecznym i środowiskowym. Mogą być to spółki:

- Prowadzące badania na rzecz rozwiązań innowacyjnych, przyczyniających się do ograniczenia zanieczyszczeń powietrza, oszczędzania energii pochodzących z konwencjonalnych źródeł czy zużycia zasobów naturalnych.
- Prowadzące działalność zgodnie z zasadami społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR), które szanują prawa pracownicze i prawa partnerów biznesowych czy klientów.
- Angażujące się w działalność proekologiczną, wykorzystujące surowce pochodzące z recyklingu czy energię odnawialną.
- Prowadzące działalność na rzecz społeczności lokalnej.
- Stosujące zasady ładu korporacyjnego, przejrzystego zarządzania zgodnego z powszechnie przyjętym kodeksem etycznym.

Światowe trendy w impact investingu:

- zielone inwestycje – inwestowanie w spółki, które zajmują się recyklingiem czy wytwarzaniem zielonej energii;
- inwestowanie przez fundusze w firmy związane z ekonomią społeczną – inaczej w rynek Stanford Social Innovation Review;
- inwestowanie w budownictwo jutra – zrównoważone, zaspakajające potrzeby mieszkaniowe ludzi, a jednocześnie energooszczędne, a nawet pasywne.
- Instrumenty finansowe wspierające impact investing

Jak inwestować w myśl idei **impact investingu**?

- inwestować w akcje wybranych spółek
- inwestować w fundusze, które inwestują w impact investment.

Wyzwania i perspektywy dla rozwoju etycznego i zrównoważonego inwestowania

- Impact investing będzie w dalszym ciągu się rozwijać wraz z trendem związanym z poszukiwaniem możliwości zarobkowania przy jednoczesnym zwiększaniu jakości życia społeczeństwa.
- Rynek impact investingu rozwija się i wzrasta w tempie szybszym niż światowe PKB – 9 proc. w skali roku, a szczególnie w Europie.
- Konsumenci chętnie kupują produkty i korzystają z usług firm, które działają zgodnie z zasadami etyki i zrównoważonego rozwoju.
- Podobnie postępują inwestorzy, a ich działania przekładają się na jakość naszego życia i kondycję środowiska.

Otoczenie rynku impact investment

Popyt			Podaż	
Podmioty zainteresowane zadaniami realizowanymi w ramach impact investment	Podmiot realizujące zadania finansowane w ramach impact investment	Sposoby finansowania (klasy aktywów)	Kanały dystrybucji kapitału	Źródła kapitału (inwestorzy)
Rządy	Fundacje / organizacje charytatywne	Gotówka, certyfikaty depozytowe, rachunki depozytowe, fundusze rynku pieniężnego	Banki społeczne (social banks)	Rządy inwestycje Unii Europejskiej
		Pożyczki zabezpieczone / pożyczki niezabezpieczone / udzielanie gwarancji	Instytucje finansowe finansujące rozwój społeczny (community development finance institutions)	Inwestorzy instytucjonalni, w tym banki
Konsumenci	Przedsiębiorstwa społeczne / przedsiębiorstwa non-profit	Instrumenty o stałym dochodzie, w tym obligacje społeczne, obligacje charytatywne, zielone obligacje	Fundusze inwestycyjne typu impact investment w tym social venture fund	Bogaci klienci Indywidualni / klienci masowi / family office
Korporacje	Przedsiębiorstwa komercyjne nastawione na konkretny cel społeczny lub środowiskowy	Udziały / akcje / tytuły uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	Pozostali pośrednicy w obszarze impact investment, w tym giełdy inwestycji społecznych (social exchange)	Fundacje / organizacje charytatywne
		Private equity / venture capital / mezzanine	Platformy crowd-funding	Dystrybutorzy inwestycji społecznych
Fundacje / organizacje pozarządowe		Nieruchomości i inne aktywa		Korporacje
		Granty	Finansowanie bezpośrednie	Fundusze lokalne

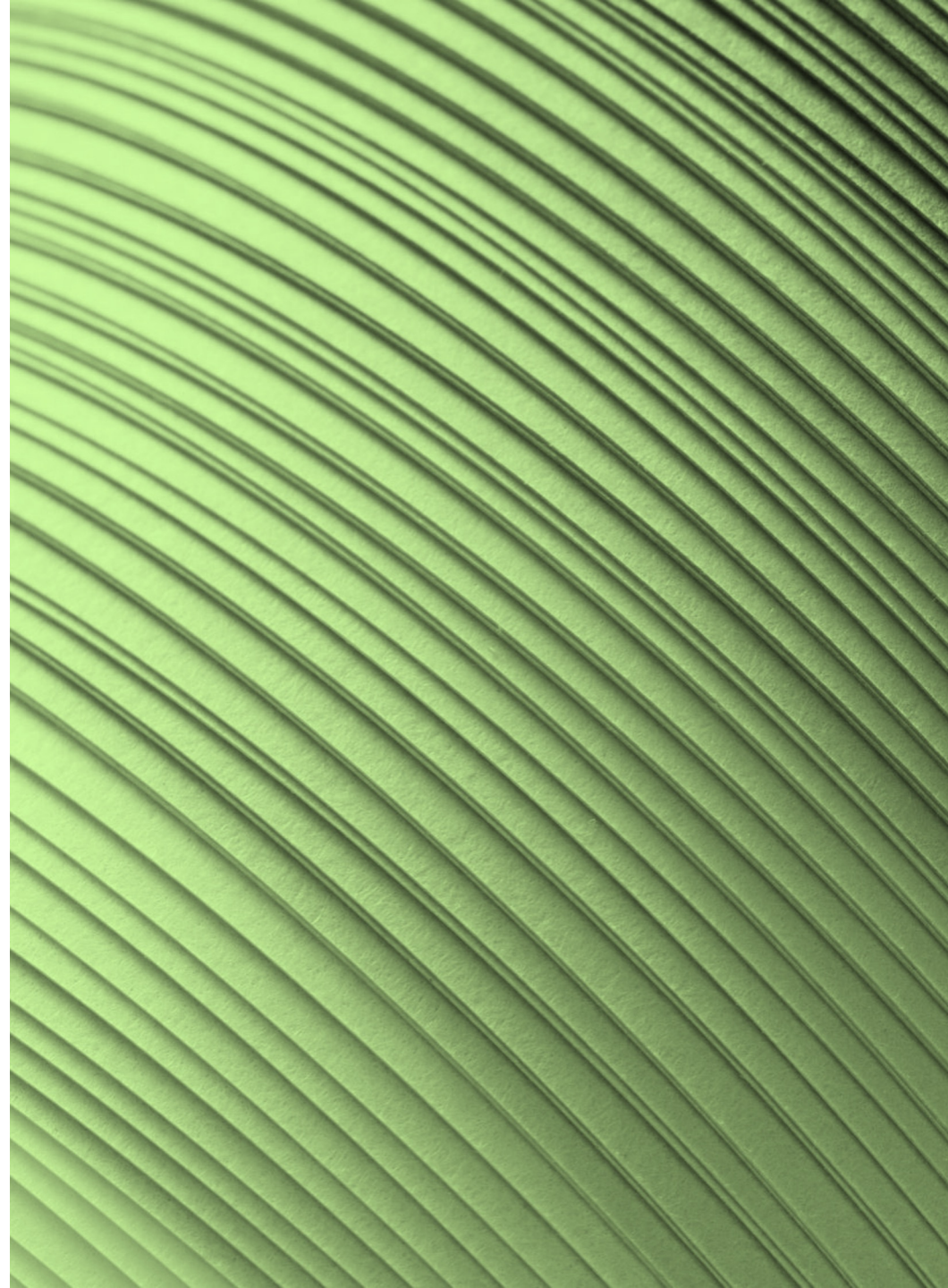
- Do strony popytowej otoczenia rynku impact investment zalicza się m.in. podmioty zainteresowane zadaniami realizowanymi w ramach tego typu inwestycji. Są one beneficjentami określonych zmian społecznych lub środowiskowych. Najlepszym tego przykładem są m.in. rządy, które często korzystają z pomocy podmiotów realizujących zadania społeczne w zamian za finansowanie ich z budżetów.
- Kolejną grupą podmiotów zaliczanych do strony popytowej otoczenia impact investment są podmioty realizujące zadania. Wśród nich wymienia się, oprócz organizacji pozarządowych czy przedsiębiorstw społecznych, także przedsiębiorstwa komercyjne, których istotą działania jest określony cel społeczny lub środowiskowy, np. dostarczenie konkretnych (często innowacyjnych) usług lub produktów określonym, np. wykluczonym, grupom społecznym.
- Zadania, których oczekują beneficjenci impact investment, mogą być realizowane dzięki zasilaniu w kapitał od podmiotów stanowiących stronę podażową otoczenia impact investment, innymi słowy – od inwestorów.
- Grupa ta jest najliczniejsza i zalicza się do niej zarówno rządy, instytucje finansowe, organizacje pozarządowe, jak i klientów indywidualnych.
- Wspólną cechą tych podmiotów jest posiadanie kapitału wymaganego do realizacji określonych zadań w obszarach społecznych i środowiskowych.

Zielone finanse

Grupa badawcza G20 ds. zielonych finansów w 2016 r. opisała zielone finanse jako „finansowanie inwestycji zapewniających korzyści dla środowiska w szerszym - środowiskowym kontekście zrównoważonego rozwoju”.

- Zielone finansowanie to koncepcja, która łączy siłę finansów i operacji z siłą zachowań proekologicznych. Jest to duży obszar obejmujący konsumentów indywidualnych i biznesowych, producentów, inwestorów i pożyczkodawców finansowych.
- W odróżnieniu od tradycyjnych działań finansowych, zielone finansowanie w większym stopniu kładzie nacisk na korzyści płynące z ochrony środowiska i przemysłu, zwracając większą uwagę na ochronę środowiska.
- Zielone finanse często używane są zamiennie z zielonymi inwestycjami. Jednak w praktyce zielone finanse to szersze spojrzenie, obejmujące więcej niż inwestycje. Obejmuje chociażby koszty operacyjne zielonych inwestycji, które nie są objęte definicją zielonych inwestycji.

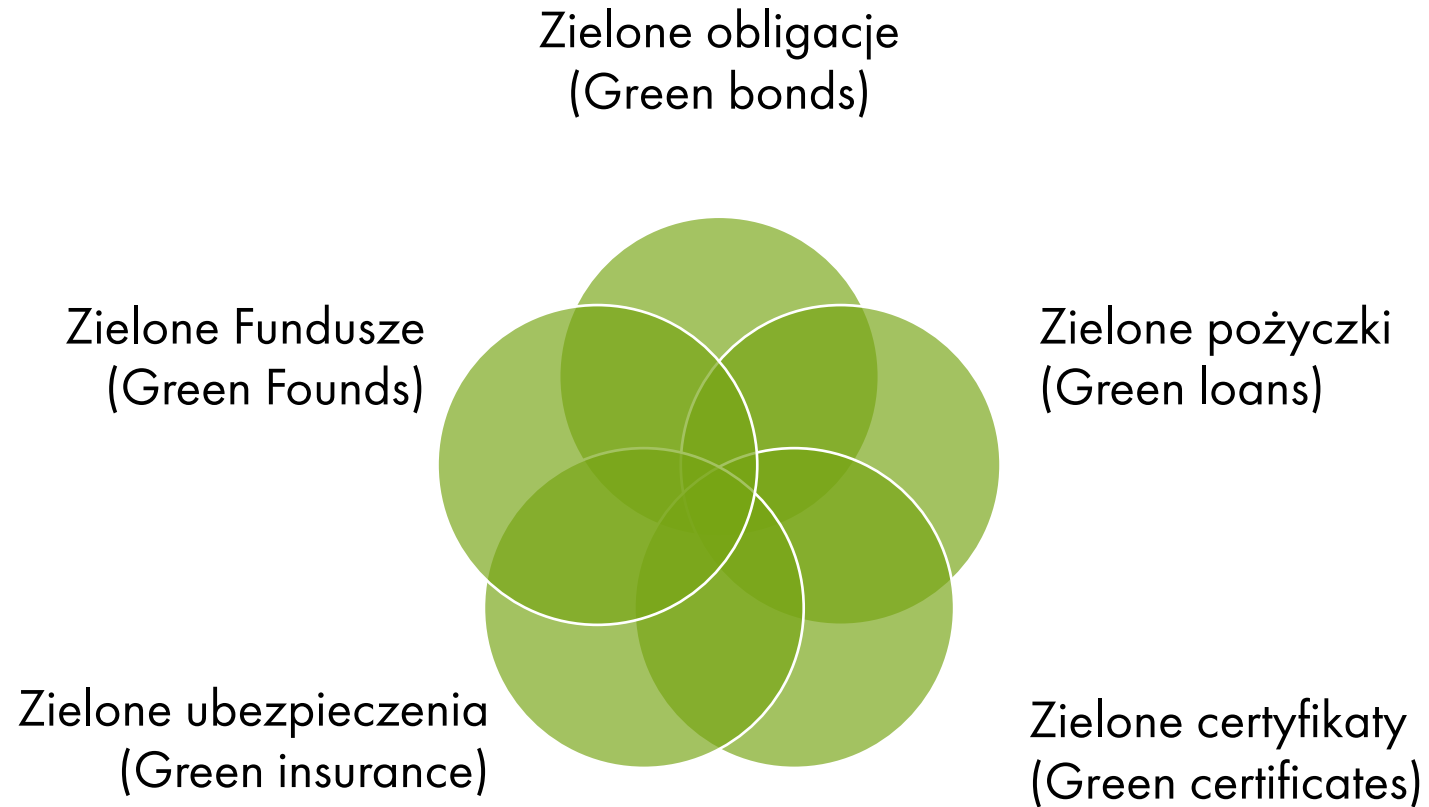
-
- Zielone finansowanie jest pozytywnym krokiem w przejściu światowej gospodarki w stronę zrównoważonego rozwoju.
 - Aby zachęcić do inwestycji zapewniających korzyści dla środowiska, podstawowe zadania zielonego finansowania polegają na internalizacji środowiskowych efektów zewnętrznych i ograniczeniu postrzegania ryzyka.
 - Głównymi czynnikami mającymi wpływ na rozwój zielonego finansowania są banki, inwestorzy instytucjonalni i międzynarodowe instytucje finansowe, a także banki centralne i regulacje finansowe.

Zielone finanse realizowane są poprzez:

- finansowanie publicznych i prywatnych zielonych inwestycji
- finansowanie polityk publicznych, które zachęcają do wdrażania projektów i inicjatyw w zakresie ochrony środowiska i łagodzenia szkód w środowisku lub adaptacji
- elementy systemu finansowego w tym zajmujące się konkretnie zielonymi inwestycjami, takie jak Zielony Fundusz Klimatyczny lub instrumenty finansowe na rzecz zielonych inwestycji (np. zielone obligacje i zielone fundusze).

Zielone instrumenty finansowe

Zielone obligacje

- Zielona obligacja to rodzaj pożyczki, w ramach której emitent pożycza pieniądze od obligatariusza lub nabywcy obligacji. Emitent spłaca kwotę pożyczki wraz z odsetkami zgodnie z ustalonym harmonogramem.
- Zielone obligacje są najpopularniejszą formą dłużnego finansowania projektów związanych ze zrównoważonym rozwojem. To instrumenty dłużne charakteryzujące się koniecznością określenia celu wykorzystania środków pochodzących z emisji.
- Środki pochodzące z emisji muszą być przeznaczane na „zielone” projekty, opisane w Ramach Emisji Zielonych Obligacji (Green Bond Framework, GPB).
- Głównym elementem obligacji ekologicznych jest wykorzystanie uzyskanych z nich wpływów na projekty przynoszące wyraźne korzyści dla środowiska, które kredytobiorca/emitent obligacji musi ocenić i, jeśli to możliwe, określić ilościowo.
- Kredytobiorcy emitują te papiery wartościowe w celu zabezpieczenia finansowania projektów, które będą miały pozytywny wpływ na środowisko, takich jak odbudowa ekosystemu lub redukcja zanieczyszczeń. Inwestorzy, którzy kupią te obligacje, mogą spodziewać się zysku w miarę zapadalności obligacji.

korzyści dla emitenta wynikają z emisji zielonych obligacji:

- pozyskanie kapitału dłużnego na finansowanie zrównoważonych projektów,
- emisja zielonych obligacji stanowi sygnał dla rynku, pokazujący zaangażowanie danego podmiotu na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- w związku z tym, że emisje zrównoważonych obligacji w dalszym stopniu są rzadszym zjawiskiem niż tradycyjne emisje, zyskują więcej rozgłosu w mediach, co przyczynia się do pozytywnego odbioru emitenta nie tylko przez inwestorów, ale również przez klientów,
- potencjalnie niższy koszt emisji,
- wzrost popytu na zielone obligacje wśród funduszy inwestycyjnych w związku rozporządzeniem Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) - SFDR ma na celu m.in. zmotywowanie zarządzających aktywami funduszy inwestycyjnych do ujawnienia poziomu integracji czynników związanych ze zrównoważonym rozwojem w produktach inwestycyjnych,
- wiążą się z zachętami podatkowymi, takimi jak zwolnienia podatkowe i ulgi podatkowe.

W zależności od celu wykorzystania środków z ich emisji, wyróżnia się również:

- Obligacje Społeczne (Social Bonds),
- Obligacje Zrównoważone (Sustainability Bonds),
- Obligacje związane ze Zrównoważonym Rozwojem (Sustainability-Linked Bonds)

Zielone pożyczki

Zielona pożyczka to forma finansowania, która ma umożliwić i wzmocnić pozycję przedsiębiorstw w zakresie finansowania projektów, które mają wyraźny wpływ na środowisko, a raczej są ukierunkowane na finansowanie „zielonych projektów”.

co sprawia, że pożyczka jest zieloną pożyczką:

- Wykorzystanie wpływów.
- Ocena i wybór zielonych projektów.
- Zarządzanie i monitorowanie wykorzystania wpływów.
- Sprawozdawczość.

Korzyści wynikające z zielonej pożyczki:

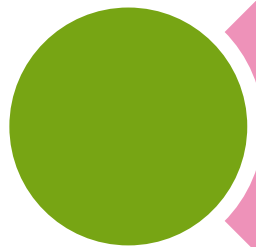
- wzrost reputacji poprzez umożliwienie pożyczkobiorcom i pożyczkodawcom namacalne wykazanie swojego zaangażowania na rzecz rozwoju zrównoważonej gospodarki.
- pożyczkodawcy pobierają niższe stopy procentowe w celu finansowania ekologicznych projektów lub łagodzą warunki finansowe lub inne ograniczające umowy, co zachęca pożyczkobiorców do korzystania z takich instrumentów.
- kredytobiorcy działający w sposób zrównoważony prawdopodobnie wdrożą lepsze procedury zarządzania ryzykiem i dobrego zarządzania, co skutkuje lepszym indywidualnym ogólnym profilem ryzyka kredytowego dla kredytobiorcy.

Zielone certyfikaty są prawami majątkowymi powstającymi w wyniku konwersji wydawanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł, czyli źródeł wykorzystujących w procesie przetwarzania energię:

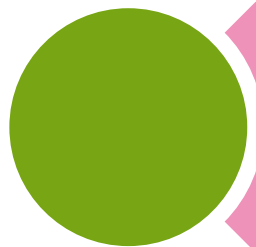
- wiatru,
- promieniowania słonecznego,
- geotermalną,
- fal, prądów i pływów morskich oraz spadku rzek,
- pozyskiwaną z biomasy.

Do konwersji dochodzi w momencie wydania świadectw pochodzenia podmiotowi wytwarzającemu energię elektryczną w odnawialnym źródle energii, każdorazowo po zarejestrowaniu ich w systemie ewidencyjnym Rejestru Świadectw Pochodzenia. Liczba wygenerowanych zielonych certyfikatów odpowiada ilości energii wykazanej w danym świadectwie, przy czym jedno prawo majątkowe odpowiada 1 kWh energii elektrycznej (taki jest nominat zielonego certyfikatu). Są one instrumentami bezterminowymi i podlegają umorzeniu przez Prezesa URE na życzenie posiadacza.

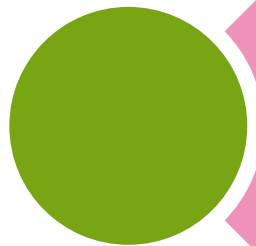
Przykłady zielonych ubezpieczeń:

Ubezpieczenie ekologicznych pojazdów silnikowych.

Zielone ubezpieczenie domów.

Zielone ubezpieczenie dla firm.

Zielony fundusz

Zielony fundusz to fundusz wspólnego inwestowania lub inny instrument inwestycyjny, który inwestuje wyłącznie w spółki uważane za świadome społecznie lub bezpośrednio promujące odpowiedzialność środowiskową.

Strategia inwestycyjna zielonego funduszu może opierać się na niektórych z następujących cech:

- Wybieranie firm, które szukają sposobów na zmniejszenie zużycia energii i wspieranie kwestii środowiskowych
- Wybór firm, które cenią budowanie relacji z pracownikami, klientami i społecznością (obawy obejmują włączenie płci, uczciwe praktyki pracy i prawa człowieka)
- Zwracanie uwagi na sposób zarządzania spółką, poziom przejrzystości oraz to, czy ma zróżnicowany zarząd

Wsparcie UE dla zielonych inwestycji - FENG

- Jednym z kluczowych programów, w ramach którego finansowane będą przedsięwzięcia na rzecz rozwoju Zielonego Ładu są Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG).
- FENG to następca Programu Inteligentny Rozwój, który ma kontynuować proinnowacyjną aktywność na wielu płaszczyznach. Jedną z nich są właśnie innowacje w zakresie zielonej transformacji. Jednym z siedmiu modułów, z których może składać się projekt jest „zazielenienie przedsiębiorstw”.
- Dla właścicieli firm myślących o dofinansowaniu oznacza to możliwość włączenia w projekt elementów związanych z transformacją przedsiębiorstw w kierunku zrównoważonego rozwoju oraz gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ).
- W Polsce za wdrożenie Programu FENG odpowiada Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

W ramach Programu FENG dostępne są również dwa instrumenty dodatkowego wsparcia:

- kredyt technologiczny,
- zielony fundusz gwarancyjny.

Z obu instrumentów można skorzystać w ramach oferty Banku Gospodarstwa Krajowego.

- Jednym z istotnych elementów składowych inicjatyw na rzecz realizacji Europejskiej Strategii Zielonego Ładu jest program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko (FEnIKS). Program jest zaprojektowany według zasady Do No Significant Harm, a więc nie „wyrządza poważnej szkody”. W praktyce przedsięwzięcia realizowane dzięki finansowaniu z tego programu nie mogą negatywnie wpływać na środowisko naturalne.
- Środki z tego funduszu będą wspierały m.in. wzrost efektywności energetycznej, redukcję gazów cieplarnianych oraz adaptację do zmian klimatycznych.
- Co istotne oferta programu skierowana będzie nie tylko do przedsiębiorstw, ale również m.in. do jednostek samorządu terytorialnego, właścicieli budynków mieszkalnych, państwowych jednostek budżetowych i administracji publicznej, dostawców usług energetycznych, zarządców dróg krajowych i linii kolejowych, służb ratowniczych (ratownictwo techniczne) i odpowiedzialnych za bezpieczeństwo ruchu, podmiotów zarządzających portami lotniczymi oraz portami morskimi, organizacji pozarządowych, instytucji ochrony zdrowia, instytucji kultury, kościołów i związków wyznaniowych.
- O środki z tego programu można ubiegać się za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

- Program LIFE to jedyny instrument finansowy Unii Europejskiej poświęcony wyłącznie współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska, w tym przyrody oraz wpływu człowieka na klimat i dostosowania się do jego zmian. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja unijnej polityki w tym zakresie, a także identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących środowiska i klimatu.
- Za realizację programu odpowiada Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

-
- Beneficjentem Programu LIFE może być każdy podmiot (jednostki, podmioty i instytucje publiczne lub prywatne) zarejestrowany na terenie państwa należącego do UE.
 - Standardowe dofinansowanie projektu LIFE przez Komisję Europejską wynosi do 60% wartości kosztów kwalifikowanych, a w przypadku projektów przyrodniczych do 75% (w przypadku projektów służących gatunkom i siedliskom priorytetowym/zagrożonym).
 - Polscy Wnioskodawcy mogą dodatkowo ubiegać się o współfinansowanie projektu ze środków krajowych NFOŚiGW uzupełniając montaż finansowy przedsięwzięcia nawet do 95% kosztów kwalifikowanych

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oferuje dwa instrumenty dodatkowego finansowania projektów w ramach LIFE:

- W ramach „Inkubatora wniosków LIFE” – można otrzymać bezzwrotny grant dofinansowujący przygotowanie wniosku w Programie LIFE do kwoty 80 tys. zł.
- Pożyczkę na realizację projektu w ramach Programu LIFE

Pożyczka w ramach Programu LIFE

- Pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 15 lat, liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki do daty spłaty ostatniej raty,
- W uzasadnionych przypadkach wynikających ze specyfiki przedsięwzięcia lub beneficjenta, okres finansowania przedsięwzięcia w formie pożyczki, może być inny, jednak nie dłuższy niż 25 lat.
- Oprocentowanie pożyczki może być stałe lub zmienne. Oprocentowanie nie może być niższe niż 1%. Oprocentowanie zmienne oparte jest na stawce WIBOR 3M.

Pożyczka w ramach Programu LIFE

Pożyczka, może być częściowo umorzona pod warunkiem:

- wykonania przedsięwzięcia i osiągnięcia efektu ekologicznego, w terminach nie późniejszych i w zakresach nie mniejszych niż określonych w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie;
- wywiązywania się przez beneficjenta, zgodnie z odrębnymi przepisami, z obowiązku uiszczania opłat i kar stanowiących przychody NFOŚiGW oraz z innych zobowiązań wobec NFOŚiGW, w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku o umorzenie części pożyczki;
- potwierdzenia zachowania trwałości przedsięwzięcia zgodnie z zawartą z beneficjentem umową pożyczki, jeżeli warunek dotyczący trwałości został wskazany w umowie;
- niezalegania na dzień umorzenia w stosunku do NFOŚiGW z tytułu spłat rat kapitałowych, odsetek oraz innych wymagalnych należności wynikających z umowy o dofinansowanie.